

B9-0264/2022

3.5.2022

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį vykstančių klausymų dėl Lenkijos ir
Vengrijos
(2022/2647(RSP))

**Hélène Laporte, Nicolaus Fest, Jaak Madison, Harald Vilimsky, Gunnar
Beck, Gerolf Annemans**
ID frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį vykstančių klausimų dėl Lenkijos ir Vengrijos (2022/2647(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 ir 7 straipsnius,
- atsižvelgdamas į ES sutarties 5 straipsnį, ypač į kompetencijos suteikimo, subsidiarumo ir proporcingumo principus, kuriais ribojami ES įgaliojimai,
- atsižvelgdamas į 1969 m. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 31 ir 32 straipsnius, kuriuose pirmenybė teikiama geros valios principui ir pažodiniam sutarties aiškinimui, taip pat nustatomas bendro pobūdžio apribojimas, kad tikslas ir kiti aiškinimo kriterijai gali būti naudojami tais atvejais, kai aiškinimas duoda akivaizdžiai beprasmišką ar tikrai neaiškų rezultatą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 17 d. Europos Audito Rūmų nuomonę Nr. 1/2018 dėl 2018 m. gegužės 2 d. pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos biudžeto apsaugos esant visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų¹,
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 25 d. Tarybos Teisės tarnybos nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos biudžeto apsaugos esant visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų suderinamumo su ES sutartimis,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa²,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo³ (toliau – Teisinės valstybės sąlygų reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 16 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimus bylose C-156/21 *Vengrija prieš Parlamentą ir Tarybą*⁴ ir C-157/21 *Lenkija prieš Parlamentą ir Tarybą*⁵,
- atsižvelgdamas į Lenkijos Konstitucinio Teismo 2021 m. spalio 7 d. nutarimą Nr. K 3/21, kuris buvo paskelbtas Lenkijos įstatymų leidinyje (*Dziennik Ustaw*) 2021 m. spalio 12 d.,

---

¹ OL C 291, 2018 8 17, p. 1.

² OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11.

³ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

⁴ ECLI:ES:C:2022:97.

⁵ ECLI:ES:C:2022:98.

- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 20 d. Komisijos pagrįstą pasiūlymą, „Pagal Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 1 dalį, dėl teisinės valstybės principo Lenkijoje: pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl aiškaus pavojaus, kad Lenkijos Respublika gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą“ (COM(2017)0835),
  - atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo, kuriuo pagal Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 1 dalį Taryba raginama nustatyti, ar esama aiškaus pavojaus, kad Vengrija šiurkščiai pažeidžia vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga⁶,
  - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2020) 0580),
  - atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 16 d. Komisijos pareiškimą dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų dėl Sąlygų reglamento teisėtumo,
  - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. priimtas Europos Vadovų Tarybos išvadas,
  - atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 10 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės padėties Europos Sąjungoje ir Sąlygų reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092⁷ taikymo,
  - atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimą išsiųsti Vengrijai pranešimą, kuriuo pradedamas taikyti teisinės valstybės sąlygų mechanizmas ES biudžetui apsaugoti,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje įtvirtinta, jog Sąjunga „yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė“;
  - B. kadangi ES sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „pagal subsidarumo principą tose srityse, kurios nepriklauso Sąjungos išimtinai kompetencijai, ji ima veikti tik tada ir tik tokiu mastu, kai valstybės narės numatomo veiksmo tikslų negali deramai pasiekti“;
  - C. kadangi ES sutarties 7 straipsnyje nustatyta procedūra, pagal kurią prieš valstybę narę pradedama pažeidimo nagrinėjimo procedūra, kai iškyla aiškus pavojus, kad gali būti pažeistos ES sutarties 2 straipsnyje nustatytos vertybės;
  - D. kadangi ES, kaip tarptautinė organizacija, privalo laikytis tarptautinės teisės ir ES Teisingumo Teismo, kaip teismo, kurio veikla grindžiama Sutartimis, sprendimų ir kadangi valstybės narės, pasirašiusios Vienos konvenciją dėl tarptautinių sutarčių teisės, privalo laikytis aiškinimo taisyklių ir kitų Konvencijos nuostatų;

⁶OL C 433, 2019 12 23, p. 66.

⁷OL C 67, 2022 2 8, p. 86.

- E. kadangi ES sutartyse nėra numatyta bendrosios kompetencijos, kuri leistų ES institucijoms užtikrinti teisinės valstybės principo aiškinimą visoje ES;
- F. kadangi 2020 m. gruodžio 16 d. Parlamentas ir Taryba priėmė Teisinės valstybės sąlygų reglamentą, kuriuo nustatomas bendras sąlygų režimas siekiant užtikrinti Sąjungos biudžeto apsaugą tais atvejais, kai valstybė narė pažeidžia teisinės valstybės principus; kadangi, siekiant šio tikslo, minėtuoju reglamentu Tarybai, remiantis Komisijos pasiūlymu, leidžiama patvirtinti apsaugos priemonės, pvz., sustabdyti mokėjimus iš Sąjungos biudžeto arba sustabdyti vienos ar kelių programų, kurios finansuojamos Sąjungos biudžeto lėšomis, patvirtinimą;
- G. kadangi tariamas reglamento tikslas – apsaugoti Sąjungos biudžetą nuo poveikio, kurį pakankamai tiesiogiai sukelia teisinės valstybės principo pažeidimai;
- H. kadangi ES Teisingumo Teismas atmetė visus Vengrijos ir Lenkijos ieškinius; kadangi Teismas nusprendė, jog ES veikė neviršydamą savo įgaliojimų ir kad reglamentu nedaroma poveikio teisiniam tikrumui ir neapeinamas ES sutarties 7 straipsnis;
- I. kadangi ES mastu nėra teisinės valstybės sąvokos apibrėžties; kadangi Komisija, viena vertus, siekia įpareigoti valstybes nares laikytis ES teisės, kad Sąjunga būtų hierarchiškai viršesnė už valstybes nares, ir, kita vertus, siekia pakeisti tradicinį teisinės valstybės principo turinį kurdama subjektyvias vertybes ir principus; kadangi praeityje ES naudojosi galimais teisinės valstybės principo pažeidimais politiniais tikslais;
- J. kadangi 2018 m. rugsėjo 12 d. prieš Vengriją buvo pradėta procedūra, numatyta pagal ES sutarties 7 straipsnį;
- K. kadangi esama realaus pavojaus, kad Komisija Teisinės valstybės sąlygų reglamentą naudoja kaip priemonę prieš Vengriją ir kitas valstybes, kurios primygtinai teigia, kad jų tradicinės vertybės ir jų savitas bei vienodai teisėtas teisinis teisinės valstybės principo aiškinimas turi viršenybę; kadangi šis reglamentas yra galinga politinė prievartos priemonė, kelianti potencialią grėsmę visoms valstybėms narėms; kadangi Komisija laikosi skirtingo požiūrio į kitas valstybes nares, pavyzdžiui, Malta;
- 1. pakartoja, kad priimdama Teisinės valstybės sąlygų reglamentą ES veikė *ultra vires*, nes viršijo jai valstybių narių suteiktus įgaliojimus; toliau primygtinai teigia, kad reglamentas pažeidžia teisinio tikrumo principą; todėl nepitaria Teisinės valstybės sąlygų reglamentui visa jo apimtimi; taip pat mano, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamentas pažeidžia ES sutarties 7 straipsnyje nustatytą vienbalsiškumo principą, todėl pažeidžia ir ES teisę;
- 2. atkreipia dėmesį į tai, kad keleto valstybių narių teisės sistemose teisinės valstybės sąvoka apibrėžiama skirtingai ir kad šių nacionalinės teisės skirtumų turėtų būti paisoma ir į juos turėtų būti atsižvelgiama užuot juos ignoruojant ar panaikinant; pabrėžia, kad esama daug lyginamosios teisės srities akademinė tyrimų, iš kurių matyti, kad teisinė valstybė suprantama nevienodai; mano, kad ES lygmeniu nesant konsensuso konceptuali klausimu kils teisinis netikrumas ir atsiras politinio kišimosi galimybė, o tai savaime yra teisinės valstybės principo pažeidimas; ragina visas valstybes nares paisyti valdžios padalijimo kaip vieno iš esminių teisinės valstybės aspektų;

3. pabrėžia, kad visos valstybės narės turi savo nacionalinį identitetą ir konstitucines tradicijas, kurie yra suderinami su Europos vertybėmis ir visada turi būti traktuojami pagarbiai, objektyviai ir paisant lygybės principo; pabrėžia, kad teisinė valstybė visoms valstybėms narėms yra viena iš pagrindinių vertybių; reiškia susirūpinimą dėl to, kad piktnaudžiavimas teisinės valstybės samprata siekiant politinių tikslų ardo valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą ir lojalų bendradarbiavimą;
4. pabrėžia, kad susitarimu dėl biudžeto negalima piktnaudžiauti siekiant daryti politinį spaudimą ar šantažuoti valstybes nares; mano, kad bet koks mokėjimų valstybei narei iš Sąjungos biudžeto sustabdymas, kaip numatyta Teisinės valstybės sąlygų reglamente, prilygtų nepagrįstam praturtėjimui, nes valstybės narės moka įnašus į ES biudžetą tikėdamosi, kad mainais už tai gaus mokėjimų iš ES; be to, mano, kad bet kokio ES mokėjimų sustabdymo atveju teismui turėtų būti teikiamas ieškinys dėl nesąžiningo praturtėjimo;
5. laikosi nuomonės, kad sąlygų mechanizmo taikymas konkrečiai siunčiant Vengrijos valdžios institucijoms pranešimą aiškiai yra politinių sankcijų mechanizmas, papildantis 7 straipsnyje numatytą procedūrą, kuris leidžia apeiti 7 straipsnyje nustatytus griežtus procedūrinius vienbalsiškumo reikalavimus; smerkia tai, kad, atsižvelgiant į šį ES sukurtą dvilypį sankcijų mechanizmą, Vengrija bus neproporcingai baudžiama;
6. susirūpinęs atkreipia dėmesį į politinį laiko aspektą, nes Komisija pradėjo taikyti teisinės valstybės sąlygų mechanizmą prieš Vengriją praėjus vos dviem dienoms po parlamento rinkimų, per kuriuos politinė partija „Fidesz“ surinko didžiausią dalį balsų nei kuri nors kita partija nuo pat komunizmo žlugimo 1989 m.;
7. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl to, kad Komisija siekia nubausti Vengrijos piliečius už tai, jog jie balsavo už netinkamą partiją; pabrėžia, kad Komisija neturi teisės kištis į demokratinius rinkimus, net jei rezultatai jai nepatinka;
8. pabrėžia, kad Vengrijos parlamento rinkimai buvo laisvi ir sąžiningi; pažymi, kad Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos stebėsenos misija įvertino, jog „teisinė sistema sudaro tinkamą pagrindą demokratiniams rinkimams surengti“, pridūrė, kad rinkimų diena praėjo taikiai, taip pat pranešė, kad rinkėjai „galėjo rinktis iš kelių alternatyvų ir kad rinkimai buvo surengti gerai“, o stebėtojai įvertino procesą kaip gerai organizuotą, tvarkingą ir sklandų;
9. primena, kad teisinės valstybės samprata neturėtų būti apibrėžta remiantis subjektyviu Komisijos aiškinimu; apgailestauja dėl sumenkusio Komisijos, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmens, nes atrodo, kad ji pasirinktinai nusprendžia, dėl kurių valstybių narių galimų Sąjungos vertybių pažeidimų ir netinkamo ES pirminės ir antrinės teisės taikymo imtis veiksmų;
10. ragina Komisiją nebenaudoti Teisinės valstybės sąlygų reglamento ir teisinės valstybės bei pagrindinių teisių apsaugos kaip preteksto darant politinį spaudimą tam tikroms valstybėms narėms, kad jos pakeistų demokratiškai patvirtintą politiką srityse, kurios priklauso valstybių narių kompetencijai;
11. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad, kaip ir 7 straipsnyje numatytos procedūros atveju, priemonės pagal Teisinės valstybės sąlygų reglamentą bus įgyvendinamos

siekiant propaguoti politinius idealus ir paneigti kai kurių valstybių narių legitimumą;

12. pažymi, kad ES yra nusitaikiusi į suverenią Vengrijos vyriausybę visų pirma dėl to, kad ji prieštarauja ES migracijos politikai ir politikai, kuria propaguojamas visuomenės liberalizmas, nepaisant to, kad ši politika buvo demokratiškai patvirtinta po neseniai įvykusių visuotinių rinkimų;
13. pakartoja, kad Sutarčių šeimininkės yra ir toliau bus valstybės narės; ragina reformuoti ES, kad ji taptų Europa, kurioje būtų puoselėjamas mūsų Europos valstybių ir tautų suverenumas bei identitetas;
14. ragina ES institucijas ir valstybes nares atsisakyti ekonominiu ir politiniu požiūriu pražūtingos centralizmu grindžiamos „kuo glaudesnės Sąjungos“ vizijos ir vietoj to ragina vykdyti labiau ribotą Europos bendradarbiavimą, kuriuo būtų paisoma galiojančiuose Sutartyse nustatytų ES kompetencijos apribojimų ir kuris derėtų su nacionalinio suvereniteto, demokratijos, skaidrumo, griežto subsidarumo ir atskaitomybės principais;
15. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Vengrijos vyriausybei bei parlamentui.